

7/10193
6K-83

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : 89527994-610.00- 3850
Konu : 7/10193 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

14 AĞUSTOS 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı (TBMM)'nin 30/12/2016 tarihli ve 24301011-75406 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'ın tarafıma tevcih ettiği 7/10193 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Lütfi ELVAN
Bakan

Ek: Yazılı Soru Önergesine Yönelik
Cevaplar (3 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06570 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 58 03 - 294 50 00

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

Şevket ATAN

Telefon: +90(312) 2945505

sevket.atan@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden AL8B-0B51-8R15 kodu ile yapılabilir.

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN FAİK ÖZTRAK'IN YÖNELTTİĞİ 7/10193
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Yeni seride, idari kayıtların mikro düzeyde kullanılmaya başlandığı yıl 2009'dur. Önceki yıllara ait idari kayıtlarda faaliyet ve işyeri eşleştirme problemleri gibi önemli sorunlar sebebiyle önceki yıllara ilişkin mikro düzeyde çalışma zemini oluşturulamamıştır.

Ancak 2009 yılı itibariyle bu sorunlar önemli ölçüde giderilerek mikro düzeyde hesaplamalar yapılabilmektedir.

12 Aralık 2016 tarihinde açıklanan yeni milli gelir serisi reel GSYH büyümesini hesaplamak için ESA 2010 ve SNA 2008 ile uyumlu olarak zincirleme endeks yöntemini kullanmaktadır. Zincirleme endeks yönteminde her yıl baz yılı değişmektedir. Bu değişiklik yalnızca ardışık yılları etkilediği için diğer yılların büyüme oranları bu değişiklikten etkilenmemektedir. Reel GSYH seviyesini temsil edecek bir endeks oluşturulmak istenildiğinde ki buna zincirlenmiş hacim endeksi denmektedir, endeksin hangi yıl 100 değerini alacağına karar vermemiz gerekmektedir. Buna referans yıl denmektedir. En son revizyonda 2009 yılı referans yıl olarak alınmıştır. Yeni metodoloji baz yıl bağımlılığını ortadan kaldırmakta ve sonraki yılların büyümesi baz yıl tercihindan bağımsız olmaktadır.

Zincirlenmiş hacim endeksi yöntemine göre, temel yılın 2009 kullanılması ile 2010 ya da 2011 yılının kullanılmasının reel büyümeler üzerinde bir etkisi yoktur. Belirtiliği gibi 2012=100 ya da 2010=100 olarak hesaplamalar yapılsaydı, sadece endeks değerleri değişecek, fakat değişim oranları bire bir aynı olacaktır. Yani baz yılının 2009 seçilmesinin ve bunun kriz yılı olmasının sonraki çeyrekler için hesaplanan büyüme oranlarına ilave bir etkisi yoktur.

2010 yılı ve 2005 yılı için örnek hesaplamalar, ortaya çıkan değişim oranlarının kontrolünü sağlamak amacıyla yapılmıştır. İki türlü de elde edilen sonuçlar değişim oranları bazında aynı olduğu için işlemin kontrolü sağlanmıştır.

Kullanıcılarımızın ihtiyaçlarını karşılamak adına yeni seride zincirlenmiş hacim endeks değerlerine karşılık gelen, zincirlenmiş hacim değerleri üretim ve harcama yöntemine göre GSYH tablolarında sunulmuştur.

2011 yılı sonrasında eski seri ile yeni seri arasında ortaya çıkan farklılıkların temel nedeni; eski seride tahmin göstergesi olarak kısa dönemli iş istatistikleri ve hanehalkı işgücü anketinden elde edilen sonuçların kullanılırken yeni seride dönemsel tahminler için Gelir İdare Başkanlığından alınan tüm işletmelerin aylık KDV beyannameleri ve Geçici Beyannameler kullanılmaktadır.

98 bazlı seride, temel veri kaynaklarından bir tanesi olan aylık sanayi üretim endeksi 2010 baz yıllık bir endekstir. Yani 2010 yılında imalat sanayi üretiminin yaklaşık %80'ini temsil eden işletmeler tespit edilmiş olup bu işletmelerin aylık üretimlerinden bir endeks hesaplanmaktadır. İlerleyen yıllarda endeks kapsamına ilaveler yapılmamaktadır.

Eurostat Kısa Dönemli İş İstatistikleri Yönetmeliğine uygun olarak sonu 0 ve 5 ile biten yıllar temel yıl olmaktadır. Türkiye'de 2011-2013 yılları arasında her yıl toplam işletme sayısının ortalama %12'si kadar yeni firma kurulmuş buna karşın ortalama %6'sı kadar firma ise kapanmıştır.

Bu durum Kısa Dönemli İstatistikleri kullanan 98 bazlı çeyreklik GSYH serisinin eksik tahmin üretmesine yol açmıştır. Ayrıca 98 bazlı seride sadece dönemsel tahmin üretilip yıllık büyüme dört dönem toplamı olarak hesaplanmaktadır.

Yeni sistemde Gelir İdaresi Başkanlığı kayıtlarından elde edilen yıllık bilanço, gelir tablosu gibi kesinleşmiş rakamlar ile yıl sonunda bağımsız yıllık büyüme hesabı yapılmaktadır. Yeni kurulan sisteme göre yılsonunda kesinleşmiş verilere göre dönemlik tahminlere ilişkin revizyonlar gerçekleştirilecektir. Bu yöntemle yıllık hesaplara dayalı revizyonlar sayesinde ana revizyonların getirdiği seviye değişimini azaltmak mümkün hale gelecektir.

Kamu sektörü istatistikleri, genel devlet ile mali ve mali olmayan kamu şirketlerinin bilanço, kâr-zarar tabloları, gelir-gider tabloları vb. istatistikleri kapsar. Kamu sektörü tanımı ve kapsamı, birçok kurum tarafından aynı değerlendirilmediğinden, paydaş kurumların bir araya gelerek kamu kavramını standartlaştırması ve üretilen istatistiklerin birbiriyle tutarlı, karşılaştırılabilir ve uluslararası standartlara uygun olması için çalışmalara başlanmıştır. Konu, 2017-2021 Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmıştır.

Kamu sektörü tanımı ve kapsamı standartlaştırılarak, bu tanımın tüm kurumlar tarafından kullanımı sağlanacak ve bu kapsamda üretilen istatistikler zaman içinde kamu sektörü istatistikleri alt başlığında toplanacaktır.

Ulusal Hesaplar Sisteminde dünya genelinde 5-7 yılda bir yapılan ana revizyonlar, ekonomik ve sosyal alanlarda ortaya çıkan yeni koşullar doğrultusunda, hesaplamalara ilişkin kapsam veya yöntem değişikliğine gidilmesi ile gerçekleştirilmektedir. Konuya ilişkin son düzenlemeler Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA-2008) ve Avrupa Hesaplar Sistemi'dir (ESA-2010). AB üye ülkeler ESA-2010 uyum sürecini 2014 yılı ikinci dönem tahminin yayımı ile tamamlamıştır.

Ülkemiz açısından sürecin 2016 yılı içerisinde tamamlanacağı yapılan basın toplantıları ve paydaş kurumlarla yürütülen çalıştay ve toplantılarla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

2016 yılı Kasım ayı itibariyle AB'ye aday ve potansiyel aday ülkeler arasında ESA 2010'a geçmeyen iki ülkeden birisi olarak sürecin tamamlanması için 2013 itibariyle yürütülen yoğun çalışma süreci Aralık ayı itibariyle tamamlanmış ve sonuçlar III. Çeyrek GSYH tahmini ile yayımlanmıştır.

Yeni gayrisafi yurtiçi hasıla tahminlerinde hem büyümenin daha hızlı ve daha doğru ölçülmesi hem de kalkınma, refahın ölçülmesine yönelik göstergelerin bir kısmının hesaplanabilmesini kolaylaştırmak amacı ile idari kayıtların sisteme entegrasyonu revizyon çalışmalarının zaman alan en önemli aşamasını oluşturmuştur.

İstatistik faslının kapanması için gerekli hususlardan biri olan ulusal hesaplar sisteminin yeni düzenlemelere uygunluğunu sağlamak amacıyla yürütülen çalışmaların 2016 yılı Aralık ayında sonlandırılacağı 2016 Nisan'dan sonra uluslararası platformda düzenlenen toplantılarda başta EUROSTAT olmak üzere OECD gibi kuruluşlarla yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

Eski ve yeni serilerin karşılaştırılabilirliğini sağlamak amacıyla uluslararası normlar dikkate alınarak hazırlanan GSYH serisi 1998 yılına kadar geri çekilmiştir. Eski serinin devam ettirilmesi yöntemi resmi istatistik yayım politikası açısından uygulanan bir yöntem değildir.